

Dosarul nr. 3ra-975/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul mun. Chișinău
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun.
Chișinău, persoană terță Dionis Rîpă cu privire la anularea actului administrativ,
împotriva deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a
respins cererea de apel înaintată de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut
hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 03 octombrie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a
înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Chișinău,
persoană terță Dionis Rîpă, solicitând anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău
nr. 5/20-11 din 25.05.2017.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 25 mai 2017 Consiliul mun. Chișinău a
adoptat decizia nr.5/20-11 prin care a autentificat dreptul de proprietate privată
asupra lotului de pământ din str. XXX.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a efectuat controlul sub
aspectul legalității al actului administrativ vizat și a constatat că decizia în cauză
contravine prevederilor legislației în vigoare. Prin notificarea nr. 1304/OT4-1455
din 09 august 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat
Consiliului mun. Chișinău abrogarea actului administrativ considerat ilegal.

A explicat că în urma examinării conținutului actului administrativ notificat,
cât și a înscrisurilor care au stat la baza adoptării acestuia, Oficiul a constatat lipsa
actelor doveditoare de deținere legală a suprafețelor de teren autentificate de către
persoana vizată în decizie. Prin urmare, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de
Stat consideră ilegală autentificarea dreptului de proprietate a lotului de pe lângă
casă, efectuată prin decizia contestată.

Dat fiind faptul că actul administrativ, în temeiul căruia a fost autentificat dreptul deținătorilor de teren, este considerat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca fiind ilegal, consideră că odată cu anularea acestuia urmează a fi anulate și efectele juridice ulterioare.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun. Chișinău, persoană terță Dionis Rîpă, cu privire la anularea actului administrativ a fost admisă.

A fost anulată decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 5/20-11 din 25 mai 2017, cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra terenului din str. XXX, a lui Dionis Rîpă.

La 13 noiembrie 2021, Consiliul mun. Chișinău a depus apel împotriva hotărârii din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.125).

La 06 ianuarie 2021, apel a fost depus și de către Dionis Rîpă (f.d.156-160).

Prin încheierea din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Dionis Rîpă a fost declarat inadmisibil (f.d. 161-162).

Prin decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel înaintată de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În consolidarea soluției prima instanță și instanța de apel au reținut că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. XXX din 30 august 2012, încheiat între Ion Dragan și Denis Rîpă, ultimul a devenit proprietar al bunului imobil - casă de locuit individuală cu suprafața totală de 158,1 m.p., numărul cadastral XXX, amplasată pe un lot de pământ pentru construcții cu suprafața de 0,037 ha, situat în mun. Chișinău, sectorul Râșcani, str. XXX (f.d.106-107).

În baza cererii nr. R-10347/15 din 13 noiembrie 2015 și a actelor prezentate de către Dionis Rîpă, Consiliul mun. Chișinău, prin decizia nr. 5/20-11 din 25 mai 2017, a autentificat lui Dionis Rîpă dreptul de proprietate privată asupra terenului cu suprafața de 359 m.p. din str. XXX, dintre care 304 m.p. - fără plată și 55 m.p. - ca urmare a cumpărării la preț normativ, pentru exploatarea și deservirea casei de locuit particulare și a construcțiilor accesorii, conform planului anexat. A abrogat poziția nr. 1015 (parcela cu numărul cadastral XXX) din anexa nr. 2 la decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30 decembrie 2004 "Cu privire la aprobarea planurilor cadastrale ale loturilor de pământ aferente caselor de locuit particulare din municipiul Chișinău" (f.d.7).

Totodată au stabilit că deși, Dionis Rîpă în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. XXX din 30.08.2012, a devenit proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral XXX, amplasată pe un lot de pământ pentru construcții cu suprafața de 0,037 ha, situat în mun. Chișinău, str. XXX, acesta nu era în drept să beneficieze cu titlu gratuit de terenul aferent imobilului sus-indicat, în lipsa unui just titlu asupra terenului aferent respectiv. La momentul emiterii deciziei Consiliului mun. Chișinău

nr. 5/20-11 din 25.05.2017, persoana terță Dionis Rîpă nu dispunea de dreptul de folosință asupra terenului aferent casei de locuit amplasată pe str. XXX, mun. Chișinău.

Instanțele inferioare au relevat că, atât de către Consiliul mun. Chișinău, cât și persoana terță nu au fost prezentate înscrisuri care ar confirma faptul că terenul din mun. Chișinău, str. str. XXX, înstrăinat lui Dionis Rîpă, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător. Nota informativă din 25 aprilie 2015 cât și Avizul Comisiei pentru construcții, arhitectură și relații funciare (f.d.11), nu constituie probe pertinente și concludente în confirmarea imposibilității formării ca un bun imobil de sine stătător a terenului înstrăinat. Astfel, doar după elucidarea posibilității sau imposibilității formării bunului imobil potrivit procedurii stabilite la art. 16 din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354 din 28.10.2004, pot fi aplicabile, după caz, prevederile art. 4 alin. (9) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare al pământului, situație ce nu se constată în speță.

Referitor la argumentele invocate de către reprezentantul Consiliului mun. Chișinău precum că, la emiterea actului contestat au fost respectate întocmai prevederile legale, actul fiind aprobat și avizat de toate organele de resort, instanțele de judecată au abordat o poziție critică bazată pe lipsa factorului probator.

Cu privire la alegația apelantului precum că instanța de fond nu a luat în considerație schema de situație (soluția urbanistică) a hotarelor terenului ce se legalizează, elaborată la 04 decembrie 2015 de către Direcția Generală Arhitectură Urbanism și Relații Funciare, Completul de judecată a reținut că, la materialele cauzei nu este anexat un astfel de act pentru a fi supus examinării.

La 07 august 2021, Consiliul mun. Chișinău a depus recurs prin care a solicitat casarea deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii prin care fie respinsă ca neîntemeiată sau nefondată acțiunea înaintată (f.d.191).

În susținerea cererii de recurs a reiterat argumentele expuse la examinarea cauzei în fond și apel.

Referitor la argumentul instanței că la momentul emiterii deciziei nr. 5/20-11 din 25.05.2017, persoana terță Rîpă Dionis nu dispunea de dreptul de folosință asupra terenului aferent casei de locuit amplasată pe str. XXX, mun. Chișinău, a menționat că prin pct. 2 din decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 5/20-11 din 25.05.2017 cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra terenului din str. XXX lui Dionis Rîpă, a fost abrogată poziția 1015 (parcela cu numărul cadastral XXX) din anexa nr. 2 la decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30 decembrie 2004 “Cu privire la aprobarea planurilor cadastrale ale loturilor de pământ aferente caselor de locuit particulare din municipiul Chișinău”.

Cât privește constatarea instanței că procedura de modificare a configurației lotului de pământ și respectiv de înstrăinare a acestuia urma a fi petrecută în conformitate cu Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 136 din 10.02.2009, explică că schema de situație (soluția urbanistică) a hotarelor terenului ce se legalizează, elaborată la 04 decembrie 2015 de către Direcția Generală Arhitectură Urbanism și Relații

Funciare, informația legală/documentară a terenului atribuit anterior (decizia Primăriei or. Chișinău nr. 29/5-3 din 10.11.1993), confirmă imposibilitatea valorificării în alte scopuri a terenului solicitat.

În conformitate cu art.244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 iunie 2021, fiind notificată Consiliului mun. Chișinău la 27 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.191). Astfel, recursul depus la 07 august 2021, este în termen, având în vedere că la dosar nu există date care ar confirma recepționarea de către recurent a dispozitivului deciziei.

La 22 septembrie 2021 în adresa intimatului și a persoanei terțe a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor.

La 29 septembrie 2021 de către Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost depusă referință prin care a solicitat a considera inadmisibilă cererea de recurs declarată de Consiliul mun. Chișinău (f.d. 207).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul mun. Chișinău, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul

nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul mun. Chișinău.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Consiliul mun. Chișinău, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron